

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in tožlj. se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, če-
trtek in sobota

Liubljana, sreda 1. januarja 1936

Cena posamezni številki Din 1.50

Z borbenostjo v novo leto!

Lani smo napisali na tem mestu, da gremo kljub vsem težkim izkušnjam in kljub vsem razočaranjem vendarle z optimizmom v novo leto, ker je v vsakem optimizmu že ustvarjalna sila. Danes moramo te svoje besede izpopolniti in postaviti, da se mora ta naš optimizem potencilirati v borbenost in postati z njo naravnost istoveten. Kajli v teh dolgih povojnih letih se je izkazalo, da je pri nas upravičen samo optimizem, ki pomeni trdno voljo, da se morajo odpraviti vse napake, ki ovirajo naš gospodarski razvoj. Ne smemo se podajati lepim nadam, da bomo lepega dne kar brez borbe doživeliboljšanje, temveč zavedati se moramo, da se bo treba tudi za najmanjšo pridobitev — in naj bi bila ta še tako v interesu vsega našega gospodarstva — trdo in težko boriti.

Cela kopa že leta in leta na škodo vse države nerešenih vprašanj dokazuje to le prejasno. Da omenimo le nekatera teh vprašanj. Kakor je trpel naš podeželski trgovec pred leti in leti od konzumov in krošnjarijev, tako trpi tudi danes. Kakor so bile žive pritožbe proti industrijskim prodajnicam, tako so žive tudi danes. In zaman je leta in leta poudarjal obrtnik, kako propada zbog vedno bolj razširjenega šušmarstva, ki je našlo široko priležatišče celo v državnih kaznilnicah. Decentralizacija uprave je še vedno le na papirju, decentralizacija socialnega zavarovanja ostaja še nadalje prazen sen in še nadalje more birokratizem nemoteno ovirati našega gospodarskega človeka. Tolikokrat grajana napake v naši upravi ostajajo kar naprej v veljavi in tudi najbolj utemeljeni protesti ostajajo brez učinka. Naše denarništvo že peto leto preživlja najtežjo stisko, katastrofa lesnega gospodarstva postaja iz leta v leto večja, naši premogovniki morejo le v omejenem obsegu proizvajati in naša knjigotrški in tiskarski obrt se že leta in leta zamarja proti uničujočim monopolom. A še cela vrsta drugih podobnih vprašanj je, ki ne morejo doživeti svoje rešitve in v tem je oni glavni vzrok, da se ne moremo in ne moremo dokopati do blagostanja.

Vse te napake in vsi ti nerešeni problemi po ostajajo, ker se ne upošteva glas gospodarskih organizacij, ker se odgovarja na vse njih proteste in zahteve le z omalovaževanjem. V tem omalovaževanju je izvir vsega zla in temu omalovaževanju je treba napovedati brezobziren boj. Zato je naša borbenost tudi identična z delom za naše organizacije in naš tisk. Naše organizacije se morajo uveljaviti v našem javnem življenju in naš tisk mora biti slišen v vsej javnosti, ker je v tem pogoj napredka našega gospodarstva.

Če smo se doslej zanašali, da bo sama od sebe zmagala uvidenost in da se bodo vsaj čisto očitne napake odpravile, se moramo v bodoče zavedati, da se prav nič ne bo zboljšalo, če ne bomo zboljšanje naravnost izsilili. Naša kritika slabih stvari se mora zato še stopnjevati in biti mora poleg tega tako intenzivna, da bo prodrila na prav vsa mesta. Saj bi bilo preneumno, če bi kar leto za letom triumfirale napake nad vsemi protesti gospodarskih slojev! Kar je slabo, mora pasti in pasti mora tudi tisti, ki ohranja to slabo pri življenju! V tem pogledu pač ne more in ne sme biti nobenih kompromisov.

Naloga gospodarskih stanov v novem letu je s tem jasno in določeno postavljena. Svoje največjo skrb morajo posvetiti vsi gospodarski stanovi svojim organizacijam, strokovnim ko stanovskim, vsem tem pa dati v dobro razvitem stanovskem tisku krepko oporo, da bo vsak protest gospodarskih stanov in vsaka njih zahteva vedno podprta od veljavnih organizacij in od vplivnega tiska. Delo za lastne organizacije je v sedanjih razmerah edina pot k zboljšanju gospodarstva, ker drugače bo še dalje hodila naša državna gospodarska politika po napačnih potih.

In še nekaj je nujno potrebno! Vse gospodarske stanove mora združevati popolna solidarnost, da bodo vedno drug drugega podpirali in vsa morebitna nasprotja sami med seboj na prijateljski in s tem tudi uspešen način uredili. Samo neznatna razcepljenost med gospodarskimi stanovi — in že morejo biti brezuspešni vsi naporji za zboljšanje gospodarskega življenja. Zato morajo tvoriti gospodarski stanovi vedno enotno in docela strnjeno fronto,

zalo se mora industrialec prav tako boriti za interese trgovca in obrtnika, kakor bosta podpirala trgovca in obrtnika industrialec v njegovih stremeljenjih. A tudi interes naše agrarne proizvodnje bo v solidarnosti vseh gospodarskih stanov vse drugače zavarovan, kakor pa je danes v lovu za mandati. Izkušnje s kmečko zaščito dokazujejo to le prejasno.

V delu za svoje organizacije naj se predvsem izkaže borbenost gospodarskih sta-

nov, ker šele na podlagi tega dela bo ta borbenost tudi dosegla prave učinke. In te mora doseči, če hočemo, da doživimo zboljšanje in da bo tudi naša dežela deležna onega blagostanja, ki bi ga morala po svojih naravnih zakladih, po delavnosti in varčnosti svojega prebivalstva že davno doživeti.

To je program naše borbenosti in v tem znaku stopamo z borbenostjo v novo leto!

„Trgovski list“ v novem letu iz razgovora s predsednikom Zbornice za TOI Ivanom Jelačinom

Z novim letom preide »Trgovski list« v last posebnega konzorcija, ki ga sestavljajo zastopniki naših prvih trgovskih in gospodarskih organizacij. Predsednik novega konzorcija je zbornični predsednik Ivan Jelačin, ki ima tudi glavno zaslugo, da se je ta konzorcij ustanovil in s tem tudi rešil »Trgovski list«, kar moremo sedaj tudi odkrito priznati.

»Trgovski list« bo sedaj, ko je čisto last trgovstva in gospodarskih organizacij, mogoče še uspešneje opravljati svojo nalogo, ki ostane slej ko prej v glavnem neizpremenjena, da se namreč z vso vztrajnostjo, odločnostjo in neodtujljivostjo bori za pravice in napredek slovenskega in s tem tudi vsega jugoslovanskega gospodarstva.

Ob izpremembi lastništva pa je potrebno, da tudi konkretno izpregovorimo o programu in smernicah »Trgovskega lista« in mislimo, da tej nalogi najbolj ustrežemo, če prepustimo besedo novemu predsedniku konzorcija, zborničnemu predsedniku Ivanu Jelačinu, ki je označil v razgovoru z našim urednikom program in cilje »Trgovskega lista« takole:

»Trgovstvo svojega glasila kratkomalo ne more pogrešati. Zato je bilo takoj, ko je bilo razgrnjeno vprašanje »Trgovskega lista«, jasno, da se mora nadaljnje in nemoteno izhajanje »Trgovskega lista« zagotoviti in seveda tudi v nezmanjšanem obsegu. Vsako skrcenje lista bi nujno pomenilo nazadovanje, ki bi neizogibno škodovalo ugledu in veljavi gospodarskih stanov v javnosti. O tem je vladalo med vsemi našimi trgovskimi in gospodarskimi sloji soglasno in enotno mnenje. Zato se je moral konzorcij za rešitev lista ustanoviti, s tem pa je tudi določena njegova sestava. Vsaka trgovska, prav tako pa tudi vsaka gospodarska organizacija je vabljenja k pristopu, ker se trgovstvo zaveda, da mora prevzeti v boju za pravice in potrebe slovenskega gospodarstva vodilno vlogo.

To pa je tudi oni odločilni vzrok, da trgovstvo svojega lastnega glasila ne more in tudi neče pogrešati in zato je bil ustanovljen novi konzorcij, da se podlaga »Trgovskega lista« še razširi in s tem njegovo stališče še utrdi. Ker je sedaj »Trgovski list« last trgovcev samih, sem tudi prepričan, da se bodo trgovci tega našega edinega gospodarskega glasila še bolj oklenili. Ena glavnih nalog novega konzorcija bo zato, da izved sklep predsedstvene seje Zveze trgovskih združenj, da bo v novem letu brez izjeme vsak trgovec naročen vsaj na tedensko izdajo »Trgovskega lista«, katera se uvede z novim letom. Apeliram pri tej priliki na vse zavedne trgovce in na vse svestne gospodarske ljudi, da nam v tem oziru prav krepko pomagajo, da bo ta naš cilj čim preje in čim popolneje dosežen.

Ko bo tako »Trgovski list« dobro razširjen, pa bo mogoče tudi s tem večjim uspehom podpreti naše želje in zahteve, a če treba, tudi naše proteste. Moramo kar odkrito povedati, da se gospodarski ljudje dobro zavedamo, da smo na vse zadnje le mi tisti, ki moramo zbrati denar za davke in za vse narodne dajatve in da se zato tudi zavedamo, da imamo pravico zahteva-

ti tudi od vseh odločujočih činiteljev upoštevanje naših želj in potreb.

Mirno moremo tudi reči, da bi bila pri nas gospodarska kriza že davno omiljena, če bi se upoštevali naši predlogi in naše zahteve tako, kakor bi bilo treba. — Na neštelih sestankih, anketah, konferencah, zborovanjih in plenarnih sejah Zbornice, Zveze trgovskih združenj, Zveze industrije, obrtniških in trgovskih združenj je bilo konkretno in podrobno povedano, kako najti pot iz sedanje stiske. V obširnih in krasno utemeljenih spomenicah smo potem še podrobno razložili svoje stališče in svoje zahteve, a skoraj redno nismo doživeli kaj več, kakor lepe besede in lepe obljube.

Tako smo že pred več ko 2 letoma opozorili glasno na katastrofo, ki je pretila našemu lesnemu gospodarstvu, tako smo jasno in odločno povedali, kako treba spraviti v tok naše denarništvo, tako smo ponovno svarili pred pogubnimi posledicami, ki jih mora roditi pretirana in ne v vsej državi enaka davčna praksa, tako smo tudi opomnili na nevarnosti, ki nam groze od tujega kapitala in tako smo tudi pravočasno svarili povzdignili svoj glas zaradi težav, ki uničujejo našega podeželskega trgovca in obrtnika — a vsi naši opomini, čeprav podprti z zelo prepričujočimi dokazi so obležali preslišani v aktih.

Odločno moramo povedati, da smo tega omalovaževanja gospodarskih stanov že sili! A ne iz kakšnih egoističnih razlogov, temveč ker mora propasti vse naše gospodarstvo, če se ne krene v naši državni, občinski in samoupravni gospodarski politiki na čisto drugo pot.

Trgovci, ko vsi gospodarski ljudje, smo že zaradi svojega dela optimisti. Kljub temu pa moramo naglasiti, da je že kazniva lahkomišelnost udajati se prazni želji, da bo kriza minila kar sama od sebe, kakor je prišla. Ne, krize ne bo konec, če ne bomo vsi krepko zgrabili za delo in če ne bomo tudi javnega gospodarstva vodili po istih načelih, ki vladajo v poslovnem življenju. Sama od sebe se zgodi le nesreča, uspehi pa so dosegljivi le z delom.

Z vsem poudarkom in z vso vztrajnostjo, ki jo naša dobra stvar tudi zasluži, bomo v novem letu nadaljevali v okrepljenem »Trgovskem listu« boj za napredek slovenskega gospodarstva ter za pravilno vodstvo državne gospodarske politike.

V popolni solidarnosti vseh gospodarskih stanov, ki je in ostane naš cilj, bomo vodili ta boj ter v harmoničnem sodelovanju vseh naših gospodarskih organizacij — in tudi kmetijskih — skušali ustvariti oni zdravi kompromis med stanovi, ki bo koristil vsem ter na ta način dvignil vse naše gospodarstvo. Pri tem pa bomo s posebno pazljivostjo branili interese srednjega stanu, ki je danes na eni strani pritiskjen od marksističnega kolektivizma, na drugi strani pa od brezobzirnega velekapitala, ki je pri nas brez izjeme vrhu tega v tujih rokah. V tem težkem položaju ne uživa srednji stan one podpore od države, kakor bi jo moral uživati, a vendar je srednji stan ona sila, ki vzdržuje naš narod in ki je tudi glavni nosilec naše jugoslovanske misli. Zato pa srednjemu stanu zopet vse njegove pravice!

To so smernice našega dela v bodoče in naših bojev za dvig našega gospodarstva. V tem boju smo bili doslej redno le v defenzivi, a čas je, da tudi mi uvažujemo staro strateško pravilo, da je najboljša obramba še vedno — ofenziva. Po tem pravilu se bomo v bodoče tudi ravnali in z vso doslednostjo vodili boj proti birokratizmu in proti vsem oviram, ki onemogočujejo razvoj našega slovenskega gospodarstva.

V tem boju pa bo »Trgovski list« naš prapor in pod tem praporom se združimo vsi!

Srečno in veselo novo leto želi vsem naročnikom in vsem prijateljem slovenske trgovine in slovenskega gospodarstva

»Trgovski list«

Ena najvažnejših nalog v novem letu

Socialno zavarovanje trgovstva se mora izvesti

Kakor je nujno in potrebno, da trgovci z vso vnemo delajo za napredek svojih strokovnih organizacij, da po njih pridemo do zboljšanja gospodarskih razmer, tako pa je enako potrebno, da ne pozabimo tudi na svoje lastne koristi. Zato treba tudi socialnemu zavarovanju trgovstva posvetiti v novem letu vso pažnjo. Ne gre, da bi še naprej bil edino trgovec brez socialnega zavarovanja. Tem manj je to dopustno, ker postajajo gnotne razmere trgovca vedno težji in trgovec socialnega zavarovanja sploh več pogrešati ne more.

Upravičeno je upanje, da se bo v novem letu vsaj prostovoljno zavarovanje trgovstva moglo izvesti. Maribor si je že ustanovil svoje prostovoljno zavarovanje, Ljubljana si ga je začela ustanavljati in ko bo izvedeno socialno zavarovanje v teh obeh naših najmočnejših gospodarskih središčih, se bodo našle prav gotovo tudi možnosti, da pridejo tudi trgovci v drugih krajih do socialnega zavarovanja.

Seveda pa se ne sme pozabiti, da pomeni prostovoljno socialno zavarovanje le izhod za silo in da mora trgovstvo še nadalje zahtevati, da se uvede obvezno zavarovanje tudi za trgovstvo, kakor to predvideva obrtni zakon. Predlogi, ki jih je za izvedbo obveznega socialnega zavarovanja Zveza trg. združenj že poslala v Beograd, morajo že enkrat priti ven iz aktov in zato mora biti v novem letu ena glavnih programnih točk vsega trgovstva: izvedba socialnega zavarovanja!

Prihodnja številka »Trgovskega lista« izide zaradi noveletnega praznika šele v soboto, dne 4. januarja.

Gospodarsko življenje I. 1935

Lepi upi v začetku leta se niso uresničili

Do skrajnosti napeto je bilo ozračje, v katerem so se morali proti koncu I. 1934 boriti gospodarski stanovi za svoje pravice.

Ko niso pomagale vse spomenice in protesti, so bili končno gospodarski stanovi prisiljeni, da so z mogočno javno manifestacijo nastopili proti tej praksi. V nepozabnem spominu ostane, s kako čudovito solidarnostjo so se pridružili v tem težkem, a nad vse pravičnem boju trgovstvu vsi drugi gospodarski stanovi in tudi kmeti. Prazen, kakor na največji praznik, je bil ves Vodnikov trg in vse gospodarsko življenje v Ljubljani je tisti dan prenehalo.

Toda skoraj nato je prišla izprememba v vladi, finančni minister je moral odstopiti, vse persekucije pa so padle v vodo. Gospodarski krogi so dosegli tako popolno moralno zmago.

In zato so pričeli gospodarski stanovi novo leto 1935. z novim optimizmom in z vero v srečo, da se bodo razmere vendarle začele izboljševati. Dosti dogodkov je tudi bilo v začetku leta 1935., ki so to vero utrjevali. Tako je bila znižana obrestna mera Narodne banke, napovedan eno milijardni kredit za javna dela, znatno omiljena cenzura za razmatrivanje gospodarskih vprašanj, po dolgem času zopet dovoljeno objavljati tečaja dinarja v tujini, napravljeno je bilo konec oni dragi fikciji, da smo izkazovali kot naše zlato, ki ni bilo naše in slovesno je bilo tudi izrečeno, da se začne za gospodarske organizacije izvajati politika odprtih vrat. Z vladne strani pa je bilo tudi oficijalno priznано, da je dosegla davčna obremenitev prebivalstva svoj višek in da se zato ta ne bi smela pod nobenim pogojem povečati.

Vse to so bili znaki, ki so morali roditi optimizem in ki so upravičevali, da so gospodarski krogi videli v letu 1935. že začetek uspešnega boja proti gospodarski stiski in njenim posledicam.

Le prekmalu pa se je žal izkazalo, da so bili ti upi prezgodnji in da se pri nas razmere še niso toliko izboljšale, da bi se popolnoma krenilo na novo pot in da bi se na vsej črti začela izvajati zdrava in pravilna gospodarska politika. Še vedno so bili strankarsko-politični ozirni nadmočni nad gospodarskimi in notranje politična razcepljenost je onemogočala uresničenje enotne državne gospodarske politike, ki bi nastala kot rezultat složnega in harmoničnega sodelovanja vseh plodnih sil v narodu. Ni mogoče dovolj poudariti za vse naše narodno gospodarstvo škodljivih posledic naše notranje politične razcepljenosti, ki postaja že skoraj trajen pojav. V takšnih razmerah je skoraj neizogibno, da postajajo vse odredbe polovičarske in da se ne napravi odločno konec vsem napakam iz preteklosti.

Tudi zato bi bilo želeto, da bi odločujoči krogi že enkrat spoznali koristnost kritike, ki izhaja iz gospodarskih stanov. Kajti ta kritika kaže najočitneje na težke posledice, ki jih povzročajo preostri strankarski boji in obenem opominja skupščino in politike na njuno gospodarsko delo. Poleg tega pa že po svoji naravi silijo gospodarska vprašanja vse državljane k sodelovanju, ker je od napredka našega gospodarstva odvisno blagostanje vseh državljanov.

Kljub krizi in njenim težkim posledicam, ko je padel narodni dohodek od 90 do 40 milijard, so iz navedenih razlogov ostala gospodarska vprašanja še nadalje nerešena in zato je tudi stiska gospodarskih stanov ostala nezmanjšana. To je jasno potrdila statistika Zbornice za TOI o

propadanju trgovine in obrta.

V treh četrtletjih leta 1935. je padlo številno trgovin za 670, število obrtov pa za 422, ali skupno za 1092 obratov. S tem je naraslo število v letih 1932—1935 propadlih trgovin in obrtniških obratov že na 6932 ali skoraj na 7000. Poudariti je treba, da niti v eni drugi banovini ni bilo nazadovanje trgovine in obrta niti primeroma tako veliko, ko v dravski, kar jasno kaže, da je brez vsake resne pomoči ona nesrečna pesem o bogastvu Slovenije in zato tudi o

upravičenosti največjega obdačenja Slovenije. Ne samo agrarno je Slovenija pasivna pokrajina, temveč v letih krize je ta pasivnost segla tudi na druga polja.

To zlasti jasno občuti

slovensko lesno gospodarstvo.

Od leta 1932. se bori to gospodarstvo z vedno večjimi težkočami. Zaradi neorganiziranosti jugoslovanske lesne trgovine in zvišanja italijanskih uvoznih carin je samo v letu 1933. izgubilo zaradi znižanja cen 27 milijonov lir, ki jih je spravila v svoj žep italijanska državna blagajna. Leta 1934. so padle cene lesa še v večji meri in zopet smo izgubili zaradi tega 298 milijonov lir. In še ni bilo štetjenjak konec in še se ni nič storilo, da se pomaga našemu lesnemu gospodarstvu. V letu 1935. pa so se razmere na lesnem trgu zaradi silnega povišanja italijanskih carin znova in obupno poslabšale. Edina nada, da bi mogla Slovenija imeti nekaj dobička od lesnih potreb Eritreje in Somalije, je bila ubita od Šipada, ki se je polastil vse te trgovine. In danes je položaj tak, da bo le v Sloveniji zaradi zastoja lesne trgovine ob

kruh na tisoče in tisoče delavcev, voznikov in nameščenikov lesnega gospodarstva. Na plenarni seji zbornice, na številnih anketah in konferencah, na mnogih zborovanjih lesne sekcije Zveze trg. združenj, tako še zadnjič v Mariboru, je bilo jasno in določeno povedano, kaj je treba storiti za rešitev našega lesnega gospodarstva, od katerega je samo v Sloveniji odvisna usoda 140.000 kmetijskih gospodarstev.

Še danes nimamo nikakih realnih dokazov, da se bodo ti predlogi tudi izvedli.

Za lesnim gospodarstvom je za Slovenijo najvažnejša

premogovna industrija.

Že od leta 1930. pa pada proizvodnja v slovenskih premogovnikih stalno, in to predvsem zaradi sistematičnega zniževanja železniških dobav. Leta 1929/30 je dobila Slovenija še 45,2% vseh železniških dobav, naslednje leto le še 31,2%, potem 27,8%, v letu 1934/35 samo 27,6% in po novem bi dobivala le še 25,3%. Nič ne bi rekli, če bi se slovenske dobave zniževale v istem razmerju, ko v drugih banovinah. Toda Slovenija se pri dobavah stalno sistematično prikrajšuje in tako je padlo letos tri četrtine vseh želez. premogovnih redukcij na Slovenijo. Kako malo utemeljene so te redukcije, dokazuje najbolj jasno to, da so se dobave iz zasebnih rudnikov v južnih delih države v Slovenijo povečale, iz Slovenije same pa znižale. Ni na svetu pametnega človeka, kateremu bi bilo mogoče dopovedati, da je pravilno, če se vozi premog iz Niša v Slovenijo, mesto da se uporablja premog, ki ga imajo rudniki v Sloveniji v izobilju in enake kakovosti na razpolago. Kakšno gmotno škodo pa trpi zaradi tega Slovenija, pove dovolj jasno že samo izguba na mezdah, ki so jo morali prenesti slovenski rudarji v času krize. Na 120 milijonov dinarjev se ceni ta izpadek na mezdah.

A tudi druge industrije so bile težko prizadete od krize, kar dokazuje, da se je število zavarovanega delavstva znižalo od leta 1930. do leta 1935

za 20.000 delavcev,

kar pomeni zmanjšanje zaslužka za 150 milijonov dinarjev. Če pri tej priložnosti k temu milijonom še izgube ruda... in znižanje uradniških plač, potem vidimo, da se je znižal dohodek Slovenije samo pri plačah in

mezdah za pol milijarde dinarjev. Niti prahu ni več ostalo od lepe bajke o bogati Sloveniji!

Ni pa bilo nobene možnosti, da bi Slovenija drugod našla nadomestilo? te silne izgube, ker je ostala

kriza na denarnem trgu nezmanjšana.

Uredba o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov ni prinesla denarnim zavodom nobene dejanske pomoči, temveč je pomenila v resnici le pot v tiho likvidacijo. Denarnim zavodom se je moglo pomagati le z denarjem, da si z izplačevanjem vlog pridobe nazaj zaupanje vlagateljev. A denarja se jim ni dalo, temveč je nasprotno šlo iz Slovenije v času največjega denarnega pomanjkanja 60 milijonov pupilnega denarja v državne zavode. In tako more naše denarnišvo le s temnimi pogledi v bodočnost stopati v novo leto in brez pravih upov, da se bodo že enkrat njih upi upoštevali. Nasprotno se morajo bati, da bosta novi hranilniški zakon in novi združni zakon znova oslabila naše kreditno združništvo.

V takšnem stanju je polagala Slovenija posebno velikeupe

na javna dela.

Sicer je bila Slovenija pri enomilijardnem kreditu znatno prikrajšana, toda upala je, da pride vsaj nekaj denarja v deželo in da se začne z deli. Tudi ti upi se niso uresničili in preložitih jih moramo za drugo leto. Ni še prodrlo na odločujočih mestih spoznanje, da grede skozi Slovenijo vrata v Jugoslavijo in da se mora zato v Sloveniji začeti z izboljšanjem cestnega omrežja. Ni pa tudi še zmagalo načelo, da ne sme biti pri oddaji javnih del nobenih fiktivnih tvrdk in nobenih nevidnih posrednikov, kar onemogoča, da bi domače tvrdke tudi dobile javna dela. Odveč je, če opomnimo, da je tudi še nadalje ostala neizpolnjena stara zahteva Slovenije zveze z morjem, pa čeprav izgubljata zaradi tega država in naše gospodarstvo 80 milijonov dinarjev na leto.

Najtežje pa je to, da so ostale še naprej v veljavi vse stare napake in da so se nekatere še povečale. Tako

so ostali vsi privilegiji in monopoli

in poleg tega smo dobili še neke nove. Konzumni privilegiji slabe še naprej državno blagajno in uničujejo trgovino. Poleg tega pa smo dobili še nove monopole, kakor na proizvajanje aluminija in v zadnjem času še za telefonske imenike, dočim je ostal monopol šolskih knjig in zvezkov še nadalje v veljavi. Ta politika z dovoljevanjem monopolskega stališča nekaterim tvrdkam dobiva že značaj prave protekcionistične politike s pomočjo raznih kumov. Kakor hitro kdo spozna, da bi bil kateri predmet dobičkanosen kupčijski predmet, že so tu prizadevanja za dosego monopolnega stališča. In žal imajo ta prizadevanja le prepogosto uspeh. Posledica pa je vedno ista — novo propadanje zasebnega gospodarstva.

Tudi krošnjarska nadloga

je ostala nezmanjšana in ponekod se je razpasla celo v tej meri, da si krošnjariji in tuji potniki podajajo kljube celo po uradih, pa čeprav je to krošnjarjenje po zakonu prepovedano. Meslo da bi se proti tem tujim potnikom in krošnjarjem izvajali zakoniti predpisi, se njih nedovoljeno delovanje tolerira, pa čeprav ne plačujejo ne državnih in ne samoupravnih davščin. A kje naj legalni trgovec dobi denar za vse te davščine, če se mu sme na vseh koncih in krajih prepredčevati zaslužek, ne pomisli nihče. In vendar so te davščine že tako visoke, da so že davno prekoračile mejo znosnosti, zlasti v Sloveniji.

temveč tudi z največjimi samoupravnimi davščinami, da pride v Sloveniji na vsakih 100 Din neposrednih državnih davkov celih 160 Din samoupravnih davščin.

Ni pa se

ni bilo nobene možnosti, da bi Slovenija drugod našla nadomestilo? te silne izgube, ker je ostala

ni bilo nobene možnosti, da bi Slovenija drugod našla nadomestilo? te silne izgube, ker je ostala

ne bi v zadnjem hipu bil mogoč izvoz v Češkoslovaško, bi znova doživeli katastrofo. Cena živini se ni popravila, kako je z lesom, smo že povedali, dvig cene žitu in pšenici pa je našega kmeta samo udaril, ker mora pasivna Slovenija žito uvažati. Edino hmelj se je letos obnesel bolje, a še tu bi bil dobiček našega producenta pri boljši organizaciji izvoza dosti boljši. Položaj kmeta je odvisen od izvoza, ker samo izvoz prinese boljše cene. Naš izvoz pa je ostal neorganiziran, kakor je bil in Prizad se tudi letos ni izkazal. Zaradi sankcij je sedaj izvoz v Italijo zaprt, v druge dežele pa se tudi ni odprl. Tako ostaja za kmeta položaj težaven kakor je bil.

Kakor smo že tudi uvodoma omenili, je bilo tudi

nekaj svetlih točk.

tako je bil uknjen § 7. lanske davčne novele, ki je povzročil toliko ogorčenja in razburjenja med gospodarskimi stanovi. Znižana je bila tudi obrestna mera čeprav ne v zadostni meri in znižane so bile tudi potniške tarife, dočim pa mnogo bolj potrebnega znižanja blagovnih tarif ni bilo mogoče doseči. Tudi telefonske pristojbine so bile znižane in ob koncu leta tudi zakupnine za železniška skladišča. In tudi v našem gospodarskem življenju smo dosegli nekaj uspehov, med katere je šteti zlasti Ljubljanski velesejem in jadransko razstavo ter uspele prireditve trgovstva, med katerimi je zlasti treba omeniti lepi občni zbor Zveze trg. združenj v Ljutomeru. Kot posebno lep uspeh pa moramo zaznamovati delo naših organizacij, zlasti združenj in pa naše Zbornice za TOI, ki je bila vedno na višku svoje delovnosti. Zato je tem bolj bolešno, če moramo tudi letos konstatirati, da se glas teh naših odličnih organizacij ni vedno v dovoljni meri upošteval.

Hoteli bi napisati rožnato sliko o našem gospodarskem življenju v preteklem letu, a dejstva žal takšne slike ne dopuščajo. Slovensko gospodarstvo se mora še nadalje boriti za svoj obstoj in kako obupna je že postala ta borba, dokazuje najbolj jasno strahotno število davčnih rubežni, ki je naraslo pri 380.000 davčnih računih že na 195.252 rubežni.

Pač več ko jasen opomin, da treba slovenskemu gospodarstvu pomagati in da morajo biti slovenski gospodarski stanovi borbeni in vztrajni, da dosežejo zboljšanje. Zato z borbenostjo v novo leto!

Kos Kitajske v rokah Rusije

Kitajska provinca Sinkiang, ki je tako velika kakor Francija, a ima samo okoli 3 milijone prebivalcev, je prišla v zadnjem času popolnoma pod vpliv sovjetov, da so ti pravi gospodarji v deželi. Formalno vlada nad provinco guverner general Šeng Ši Zaj, toda dejansko je oblast v rokah številnih sovjetskih svetovalcev, ki so na čelu vseh uradov. Sovjetska vlada daje guvernerju vse, kar potrebuje, denar, orožje, municijo in tudi živila. Zato pa tudi guverner slepo izvršuje vsa sovjetska povelja. General Ma, vodja upornih Tungancev, se je moral umakniti in je sedaj v Moskvi, ki je s tem še bolj utrdila svojo moč. Nankiška vlada je sicer skušala pridobiti zopet oblast nad to provinco, a se je njen poskus slabo obnesel. Kajti guverner je dal člane odposlanstva vlade kratkoma usmrtili in vodja delegacije si je rešil življenje le na ta način, da je slovesno potrdil vse pravice guvernerja. Kitajski Turkestan, kakor se tudi imenuje provinca Sinkiang, ni gospodarsko sicer posebej važen, pač pa strateško in sovjeti so se skoraj morali polastiti te province, če niso hoteli, da bi mogli Japonci, ki so se tudi hoteli polastiti te province, prav nevarno ogražati njih južne sibijske meje.

V pomirjenju

bodi povedano gospodarskemu uredniku »Slovenca«, da naša notica ni merila nanj, kar je tudi iz besedila naše notice jasno razvidno. Prav radi tudi priznavamo, da so bila poročila v gospodarski rubriki »Slovenca« o delu naših gospodarskih organizacij vedno objektivna in zato tudi od gospodarskih krogov vedno simpatično sprejeta. Naša izvajanja so veljala le reporskim poročilom in da so bila naša izvajanja v tem pogledu upravičena, ni treba omeniti nič drugega ko poročilo o proslavi stoletnice Trg. bolniškega in podpornega društva. Podobnih, a manj težkih primerov pa je bilo več.

Proti monopolizaciji učnih knjig

Natečaj o šolskih knjigah se mora takoj razveljaviti

Skoraj bo leto dni, ko smo nastopili proti vse škodljivi monopolizaciji šolskih knjig. A ne samo mi, temveč tudi vse organizacije tiskarnarjev, knjigožrncev, založnikov in vsega grafičnega delavstva so nastopili proti tej nameri in solidarno so se jim pridružili tudi starši in učitelji. Pričakovati bi bilo, da bo pred tem solidarnim nastopom in zlasti še z ozirom na pozitivne obljube odgovornih činiteljev zastopnikom teh organizacij tudi monopolizacija šolskih knjig padla. A kljub vsem pričakovanjem smo danes na tem, da se bo ta monopolizacija tudi izvedla.

Kajti dne 15. januarja 1936 poteče rok natečaja za srednješolske, dne 15. februarja 1936 pa rok natečaja za narodnošolske monopolne učbenike nacionalne skupine. S tem pa bi bila tudi monopolizacija šolskih knjig izvedena.

Slovenska javnost se menda niti ne zaveda, kako globoko bi zarezala ta monopolizacija v naše narodno življenje. Kajti po preje navedenem natečaju se bo za vse srednje šole v državi uvedla enotna slovnica srbsko-hrvatsko-slovenskega jezika. To pomeni z drugimi in bolj jasnimi besedami, da se v bodoče slovenska slovnica na srednjih šolah sploh ne bo več poučevala. Kakšne bi bile posledice te novotarije, ni treba še posebej razlagati in zato je dolžnost prav vseh Slovencev, da enodušno in odločno zahtevajo,

da se natečaj o izdelavi šolskih knjig iz nacionalne skupine za narodne, srednje in strokovne šole takoj razveljavi.

Od te zahteve ne smemo in ne moremo odnehati in tu je vsako pogajanje nemogoče, ker gre tu za našo osnovno narodno pravico. Slovinci v Jugoslaviji nismo nikaka narodna manjšina, temveč državni narod z vsemi pravicami takšnega naroda in zato se mora na naših šolah še nadalje učiti tudi slovenska slovnica.

Istočasno pa moramo z enako odločnostjo zahtevati, da se izpremeni tudi zakon o šolskih knjigah, in sicer v tem smislu, da se monopolizacija šolskih knjig odpravi. Kajti v niti eni kulturni državi se še ni monopolizacija šolskih knjig obnesla, ne glede na to, da povzroča tudi težke gospodarske posledice.

Predvsem treba omeniti, da država nikjer v kulturnem svetu ne posegava v posebnost z denarjem, razen v primerih, ko s subvencijami omogoča izdajo tako dragih knjig, ki jih zasebni založnik ne bi mogel izdati brez občutne in velike izgube.

Monopolizacija šolskih knjig, kakor se namerava pri nas, pa pomeni poleg tega razspitost z denarjem, ki je pač ni mogoče zagovarjati niti v dobrih gospodarskih časih. Kaj šele v današnjih! Tako bi se po natečaju šolskih knjig plačevala pola neoriginalnega, večinoma le izstriženega teksta s 3750 Din, dejansko z upoštevanjem vseh nagrad pa celo z 10.000 Din. Ne en naš pesnik in pisatelj, pa če je užival tudi svetovni sloves, ni doživel takšnega honorarja za svoje originalno in nesmrtno delo! Za izstrižene tekste pa takšni nezaslišani honorarji!

Ni čuda potem, če ne morejo biti monopolne šolske knjige cenene, da jih starši komaj plačujejo. Prav tako pa ni čudno, če bi se pri takšnih honorarjih izdajale vedno nove knjige, ker kdo ne bi rad zaslužil po 50 in več jurjev za par pol izstriženega besedila!

Niso pa s tem še izčrpane vse napake monopolizacije šolskih knjig. Z monopolizacijo šolskih knjig izgube zaslužek in delo tiskarnarji in založniki, knjigarnarji in knjigoveži, med grafičnim delavstvom pa bi se razvila še večja brezposelnost. Torej sama gospodarska škoda na vseh koncih in krajih.

Zato pa je treba monopol šolskih knjig odpraviti — in sicer čim prej!

nih proizvodnih stroškov. To ne pomeni, da ne bomo znali paralizirati takih ukrepov tujih držav. Toda uspehi premij so bili možni samo zaradi 50% propada nekaterih industrij na svetovnem trgu. Čim se povrne možnost svobodne mednarodne trgovine, tedaj bodo odločilni za vsake države njih proizvodni stroški in ne njene izvozne premije. Čeprav ta čas še ni blizu, je vendar treba upoštevati, da bi moglo poznejše naglo zniževanje teh stroškov povzročiti nevarne potrese v gospodarstvu.

Pisec je uverjen, da ta razsodnost industrije ni v nikakem nasprotju z interesi kmetijstva. Industrija si je svestna, da pomeni rentabilnost podjetnosti predpogoj za nemoten obstanek podjetij, za obstanek celih vrst produkcije. Zato tudi razume zahteve kmetijstva in bo ob vsaki priliki pospeševala rentabilnost kmetijstva.

Dospelost davkov

Davčna uprava za mesto v Ljubljani objavljva, da dospe v smislu čl. 148. zakona o neposrednih davkih v I. četrtletju 1936 v plačilo:

dne 1. januarja 1936 I. četletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice;

dne 15. avgusta 1936 I. polletni obrok zemljarine.

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradnih deskah davčnih uprav.

Stanovanjske najemnine in davki v Mariboru

Mariborska občina je izdelala obširno statistiko o številu stanovanj v Mariboru in o davčni obremenitvi hiš. Iz statistike posnemamo.

Maribor ima skupno 1856 zgradb za stanovanjske in poslovne prostore, in sicer 1250 starih in 606 novih. Osnova kosmatega donosa teh zgradb je bila letos odmerjena na 47.465.000 Din. Najemniki v starih hišah so plačali za stanovanja 23.700.000 Din, za poslovne prostore pa 6.300.000 Din; v novih hišah pa za stanovanja 6.900.000 in za poslovne prostore 1.250.000 Din.

Najemninska vrednost pa je bila odmerjena hišnim lastnikom za njih lastna stanovanja skupno na 10.315.000 Din. Povprečno je plačal vsak Mariborčan za stanovanje 1356 Din, in to brez razlike na spol, starost in stan.

Od kosmatega dohodka 47.465.000 Din je znašala skupna davčna obremenitev 15.390.000 Din, od katerih odpade na stare hiše 13.970.000, na nove pa 1.420.000 Din. Za državne davke je šlo 4,84, za banovinske in cestne 3,22 ter za občinske 7,33 milijona Din. Najemniki so plačali 78-77 %, hišni lastniki pa 21-23 % vseh davkov. Pri upoštevanju vseh drugih izdatkov se obrestujejo hiše v Mariboru po 3-5 %.

Politične vesti

Predsednik dr. Beneš je kot prvi zakon podpisal zakon o priznanju predsedniku Masaryku. Med državnimi poglavarji, ki so čestitali Benešu, je bil tudi etiopski cesar Haile Selasie.

Turški zunanji minister Ruždij Aras se je na povratku iz Zeneve proti svoji navadi ustavil na Dunaju, kjer se je sestal z avstrijskim zunanjim ministrom. Oba ministra sta se razgovarjala predvsem o perečih zunanje političnih evropskih vprašanjih, zlasti z ozirom na izvajanje sankcij proti Italiji.

Na kritike raznih govornikov je odgovoril Laval z daljšim govorom, v katerem je med drugim priznal, da je prepustil v rimskem sporazumu Italiji glede Etiopije proste roke. Kasneje pa je Italiji sporočil, da ostane Francija na vsak način zvesta Zvezi narodov. Italija pa je vse kompromisne predloge odbila in zato je prišlo do sankcij. Francija je ohranila svojo zvestobo Zvezi narodov in francoski ter angleški generalni štab sta imela že številne skupne sestanke zaradi skupne obrambe.

Nato je zbornica prešla na glasovanje ter z 20 glasovi večine odbila predlog nezaupnice in nato s 304 proti 261 glasovom izrekla vladi Lavalu zaupnico. Ker pa je glasovalo proti vladi tudi mnogo radikalnih poslancev, smatrajo v političnih krogih za verjetno, da bodo radikalni ministri odstopili, kar bi neizogibno povzročilo padec Lavalove vlade.

Oficijozno se poroča iz Londona, da je vlada Velike Britanije dobila od Jugoslavije, Grčije in Turčije zagotovilo, da bodo te države podprle britansko brodogojstvo v Sredozemskem morju v primeru italijanskega napada. Angleški komentariji pravijo, da je dobila londonska vlada to zagotovilo brezpogojno, dočim pa se z druge strani poroča, da to zagotovilo ne velja tudi za primer vojaških sankcij.

Angleški listi poročajo, da sta tudi sovjetska in poljska vlada izjavili, da sta pripravljene podpreti Anglijo z vsem svojim letalstvom, če bi bila napadena zaradi izvajanja sankcij proti Italiji.

Francoska vojna mornarica bo imela letos mesto v Atlantskem oceanu svoje manevre ob maroški obali. Politični krogi vidijo v tem demonstracijo Francije, da bo v vsakem primeru zvesto ob strani Anglije.

Belgijski kralj Leopold III. je zopet dospel v London. Listi poročajo, da je znova posredoval za ublažitev nasprotja med Anglijo in Italijo.

Angleži so začeli graditi na otoku Cipru močno pomorsko bazo.

Novo čete mora pošiljati Italija v Afriko, da nadomesti izgube. Tako je odšlo skozi Sueški prekop v času od 22. do 28. decembra 10.346 oficirjev in vojakov na bojišče.

Pri zadnjih bojih na severni fronti so si Etiopci osvojili 20 tankov, 40 strojnice, več topov in ujeli 200 vojakov.

Mesto Makale še ni zavzeto od Etiopcev, pač pa je že obkoljeno na treh straneh. Tudi proti Aksumu prodirajo etiopske čete uspešno. Vse kaže, da je šele sedaj etiopska vojska popolnoma pripravljena in da se je šele sedaj vojna v resnici začela v vsem obsegu. Etiopci dobivajo v zadnjem času zelo mnogo vojnega materiala, zlasti skozi angleško kolonijo Kenijo.

Italijanska mornarica je imela v Rdečem morju manevre, k jih je vodil Spoletski vojvoda. Italijanski listi poročajo, da so manevri pokazali veliko udarno moč italijanske mornarice.

Ameriška vlada je izdala svojemu vrhovnemu komisarju na Filipinah nalog, da mora na vsak način preprečiti izvoz kroma v Italijo.

Urugvajska vlada je pretrgala diplomatske stike s sovjetsko Rusijo, ker je bilo dokazano, da so zadnje braziljansko vstajo organizirali komunisti iz Urugvaja.

Predsednik ameriškega senata Pittmann je izjavil, da se vojna med Japonsko in Združenimi državami Severne Amerike ne bo mogla preprečiti. Edino skupen nastop Anglije in Združenih držav bi mogel odvrniti Japonsko od njenih imperialističnih teženj.

Roosevelt je izjavil novinarjem, da se je z mornariškimi oficirji razgovarjal o možnosti povečanja števila ameriške vojne mornarice od 22.000 mož na 150.000 mož.

Na pomorski konferenci so delegati Japonske odklonili angleške predloge. Konferenca je bila odgodena na prve dni januarja. Zelo malo upanja pa je, da bi se dosegel na konferenci sporazum med velikimi pomorskimi silami.

Industrija in kmetijstvo

Izmed novih držav Srednje Evrope je Českoslovaška najbolj industrializirani del nekdanje Avstrije, hkratu pa je tudi njeno kmetijstvo eno najmodernejših in najbolje organiziranih v Evropi. Zaradi močne politične organizacije češkega kmetijstva kaže tudi njen zunanje-politični vpliv mnogo znakov, da si utegneta obe glavni veji gospodarstva naravno nasprotovati. Kljub temu se obe skupini češkoslovaškega gospodarstva zavedata, kako nujno je potrebno najti pot izpopolnjevanja in koordinacije interesov. V spomenici Zveze češkoslovaških industrijcev »Industrija o gospodarskem položaju« se obravnavajo ti problemi z realnega razvojnega vidika.

Odločno pa mora industrija nsprotovati prisilni organizaciji, ki sme biti le zadnje rešilno sredstvo. Voditelji kmetijstva v Českoslovaški pričakujejo mnogo uspeha od sindikalizacije, ker je v tej panogi malih pridelovalcev naraven izhod. Upoštevati pa je treba, da kakor kmetijstvo in potrošnja zveze v zadrugah tako tudi industrija pristovoljne zveze v kartelih ne more pogrešati. Iz tega izvira pomisleki industrije proti vsakršni prisilni organizaciji.

Zveza industrijcev v svoji spomenici ni načelno proti taki obliki organizacije, dopušča jo pa le v okviru ustavnih določil in samo tam, kjer ni drugega organizacijskega sredstva, torej tam, kjer silijo industrijo v to obliko isti razlogi kakor kmetijsko produkcijo. Izjave ministrskega predsednika so popolnoma ustrezale temu stališču.

K tej spomenici je podal glavni tajnik Zveze inž. V. Mixa v članku z gorenjim naslovom (»Prager Tagblatt« z dne 15. decembra) nekaj načelnih pripomb in poudaril nekatera dejstva, ki pojasnjujejo podobna nasprotja v vseh agrarnih državah. V češkoslovaški gospodarski politiki graja spomenica predvsem in načelno vsakršno nerečno podpiranje kmetijske proizvodnje, v kateri se more že predvidevati neuspeh v konkurenci z državami nižjih proizvodnih stroškov. Sporazum med industrijo in kmetijstvom se mora iskati v smeri večje industrijske predelave glavne kmetijske proizvodnje. Te naloge ne bi moglo rešiti kmetijstvo samo, ker to ni majhna naloga. Posebno ne v vprašanju cen, ki se ne mo-

rejo trajno držati nad mednarodnimi cenami.

Prva naloga kmetijstva je zato, da si sedanje nadomestne pridelke organsko prisvoji, kar bi jo utrdilo proti pogostim ponovnim svetovnim krizam kmetijstva.

Temeljni interesi industrije in gotovo tudi države zahtevajo, da se produkcijski stroški bistveno ne zvišajo. Skušnja je pokazala, da izvozne premije tudi v drugih državah niso mogle rešiti izvoza, temveč so bile samo nezadostna korektura zviša-

Od 3-5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateljev štejemo v svoj krog.

Vabimo vani vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo **Dravska banovina.**

Kratkoročna posojila dajemo pod ugodnimi pogoji

**HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA**

(prej Kranjska hranilnica)

Zakaj treba znižati obrestno mero

Gouverner češkoslovaške Narodne banke prof. dr. Engliš je z ozirom na nameravano znižanje obrestne mere Narodne banke v intervjuu z novinarji dejal med drugim naslednje:

»Ni pač drugače mogoče, kakor da pomeni znižanje za ene žrtev, za druge pa olajšanje njih položaja. Vlagatelji in lastniki kapitalov morajo razumeti, da postane zbog njih zgube na obrestih njih kapital bolj varen. Če ne bi stala za vlogami podjetja in obrati, ki imajo pridobitno sposobnost, bi bili denarni kapitali samo številke, za katerimi ne bi bilo nobene vrednosti. Če bi podjetja zaradi prevelikega nastanka vrednosti dolgov propadla, bi moralo priti do izravnave ali z znižanjem kapitala od primera do primera, to je z insolventami, ali nakrat z znižanjem valutne vrednosti. Olajšave za dolžnike zavarujejo valute in kapitala. Znižanje obrestne mere z uredbo še ne pomeni, da vlada na trgu preobilica kapitala. Nasprotno je pričakovati, da bosta valutna varnost in gospodarsko oživiljenje, kar pričakujemo od znižanja obrestne mere, pospešile ustvarjanje kapitalov, a tudi potrebo po kapitalu. Morda ne bo toliko kapitala, kakor bi hoteli ljudje, da ga omogoči znižanje obrestne mere. Toda zato bodo denarni zavodi bolj varno nalagali denar, ker jih visoke obresti ne bodo zapeljevale v tvegane naložbe.«

Takšni predpisi naj bodo jasni

Ceškoslovaške trgovske organizacije so te dni poslale finančnemu ministrstvu resolucijo, v kateri zahtevajo, da morajo biti takšni predpisi jasni. Zlasti podeželski trgovci nikakor ne morejo pravilno izvrševati vseh svojih davčnih dolžnosti, če so predpisi nejasni. Zato prosijo trgovci, da izda finančno ministrstvo praktična in lahko razumljiva navodila glede vseh takšnih dolžnosti davkoplačevalcev. V teh navodilih pa ni treba navajati nobenih paragrafov, temveč njih namen naj bo samo ta, da more v njih vsak davkoplačevalec vedno hitro in lahko najti podatke, ki jih potrebuje. Tudi pri nas bi bila podobna navodila nujno potrebna, ker se tudi pri nas kmalu nihče ne bo več spoznal v naših takšnih in davčnih predpisih.

Nove poštno tarife med državami Male antante in Balkanskega sporazuma

Od 1. januarja dalje veljajo te tarife: s Češkoslovaško: za pisma do 20 g 3 dinarje, za ostale enote ostane tarifa neizpremenjena. Za vrednostna pisma za vsakih 300 zlatih frankov Din 4'50; knjige, brošure in note za vsakih 50 g Din —'25; taksa za pakete se zmanjša za Din 3'50 za vsako stopnjo teže od naših terminalnih taks.

Za promet z Rumunijo, Grčijo in Turčijo pa veljajo te tarife: navadna pisma do 20 g Din 3'—, za vsakih nadaljnjih 20 g po Din 1'50, za dopisnice Din 1'50, za poslovne papirje za vsak gram Din 0'25, najmanjša taksa pa je Din 1'75, za knjige, brošure in note za vsakih 50 g Din 0'25, za pripravljene pošiljke 3 Din, za povratnice po naknadni zahtevi po Din 4'50, za vrednostna pisma ali pakete se plača taksa po vrednosti, in sicer za vsakih 300 zlatih fr. Din 4'50, taksa za navadne pakete pa se zmanjša za Din 3'50 za vsako stopnjo naše terminalne tarife.

Francoski čevljarji proti Bat'i

Zveze francoskih čevljarjskih industrij, trgovin z usnjem in s kožami ter čevljarjev so ustanovile skupen odbor v svrhu uspešnejše borbe proti tujim čevljarjskim industrijam. Nova zveza boče tudi doseči prepoved uvoza čevljev iz Češkoslovaške (Bafinih čevljev) ter prepoved nameravane ustanovitve tvornice Bafe v Franciji.

Tudi Nemci so začeli pošiljati pivo v pločevinastih posodah

V Angliji in Ameriki pošiljajo pivo že precej časa v pločevinastih posodah in ne več v steklenicah in sodih. Predvsem pridobimo s tem na prostoru in prihranijo mnogo na prevoznini. Pošiljanje v pločevinastih posodah pa ima še to prednost, da te posode ne prepuščajo svetlobe in se zato kvaliteta piva ohrani. Sedaj delajo v Nemčiji poskuse, če morda ne trpi okus piva pri pošiljanju v pločevinastih posodah, nar kar bo tudi Nemčija začela na ta način pošiljati pivo.

Odkrita beseda glede enotnih zakonov

Ne se prenalagati z novim združnim zakonom

Kakor že mnogokrat preje, tako smo mogli brati tudi sedaj ob priliki predložitve novega združnega zakona, kako odveč je vsako poudarjanje o veliki koristnosti in potrebnosti enotnega združnega zakona. Mesto 20 različnih zakonov in uredb, ki določajo sedaj pravno razmerje različnih združenj v državi, bo potem le en zakon, ki bo veljal v vsej državi. Na videz je tudi res nad vse privlačna pridobitev, če dobimo mesto 20 različnih zakonov in uredb le en zakon. V praksi in v resnici pa je stvar le malo drugačna, česar pa fanatiki unificiranja seveda nočejo videti.

Vsi ti različni zakoni in uredbe, ki so doslej urejali pravne odnose v združenjih, so pač bili rezultat posebnih razmer, v katerih so se razvijale te združenja. Mnogi teh zakonov so v resnici že zelo stari in potrebni reforme, toda navzlic temu so združenjem le dobro služili, kar je najbolj razvidno iz velikega napredka, ki so ga združenja dosegla. Iz tega sledi, da resnične stvarne nujnosti za enotni zakon niti ni, temveč da je prišel novi zakonski načrt na dnevni red bolj iz znane želje po čimprejšnjem in splošnejšem unificiranju vsega, kakor pa zaradi napredka združenj samih.

Z državnega stališča je sicer ta želja po unificiranju razumljiva, vendar pa ni vedno tudi brezpogojno dobra. Pravilna unifikacija je le tista, ki prinese prebivalstvu olajšanje, da ga reši iz neke zmede, čisto nasproten učinek pa doseže unifikacija, kadar jo prebivalstvo občuti kot neko vsiljenost, ki neprijetno posega v njegovo življenje. Uniforma pač ni vedno prikladna in more se dogoditi, ko jo v uniformo vtaknjeni človek občuti ko prisilni jopič. V takšnem primeru bo pač moralen učinek unifikacije popolnoma zaigran in mesto da bi enotni zakon združeval ljudi k skupnemu delu, jih bo navajal k želji razdruževanja.

Za združenja veljajo te resnice še prav posebno, kajti napredok združenj je še zlasti odvisen od njih prilagoditve krajevnim razmeram. Združenja, ki teh krajevnih razmer ne upoštevajo, naj niti ne misli na uspeh, ob nezanimanju in odporu prebivalstva bo hitro morala ustaviti vsako delo.

Dipl. teh. Vojadin Zelenik:

Izplačevanje mezd

Zaračunavanje in izplačevanje mezd delavstvu je sestavni del organizacije obratne organizacije. Izplačevanje se mora tako urediti, da se porabi za to kolikor mogoče malo časa.

Najenostavnejša oblika mezde je časovna mezda. Delavcu se plača čas, katerega je prebil na delu, neglede na količino izvršenega dela. Ali pri tem načinu plačevanja mezde se najmanj naredi, če ni nadzorstvo dovolj strogo.

Drugi način zaračunavanja in izplačevanja mezde je mezda v akord ali od kosa. Za podlogo služi določena enota cene, katere se plača za izvršeno količino dela. Ta enota se določi naprej in se more izpremeniti le, če se izpremeni način dela. Akordna ali kosovna mezda vzpodbuja delavca, da hiti z delom in skuša povečati zaslužek. Delavcu se mora tudi vedno izplačati na ta način zaslužena mezda. Večkrat se da kako delo celi skupini delavcev v akord. Delavci si potem razdelijo zaslužek med seboj. Včasih se izroči delo v akord, toda delodajalec zajamči delavcu določeno mezdo na uró. Delo se pa mora napraviti v dogovorjenem času. Ako delavec prekoraci ta čas, dobi zaslužek le za dogovorjeni čas.

Da dvignejo v delavcu veselje do dela, izplačujejo nekatera podjetja nagrade. Delavec izvrši kakšno delo s posebno pazljivostjo, ali izvrši jako lepo kakovostno delo, ali porabi za izvršitev krajši čas, kakor je bilo določeno, tedaj dobi za to kot priznanje in odškodnino posebno nagrado.

V nekaterih podjetjih so poskusili dvigniti količino dela in zanimanje za podjetje z udeležbo delavstva na dobičku podjetja. V vsakem podjetju se dobijo hujskati in taki so s svojim ravnanjem in sejanjem nezaupanja delavstva v računsko zaključke podjetja dosegli, da se ta način nagrade delavstvu ni obnesel.

Iz tega sledi, da bi morala za združenja vsake gospodarske enotne pokrajine veljati tudi posebna določila. Če bi že hoteli imeti enotni združni zakon za vso državo, potem bi smel ta biti le okvirni, dočim bi podrobnejša določila vsebovale banovinske uredbe ali zakoni. Te uredbe ali zakone bi morali izglasovati voljeni banovinski svetovi in dokler teh nimamo, ni enotni združni zakon niti aktualen. Naše združenja so tako občutljivi gospodarski organizmi, da jim more premalo obzirno izvedena unifikacija čisto uničiti eksistenčno možnost. Takšnih nevarnosti pa nudi novi osnutek združnega zakona vse polno in zadostuje, če omenimo njegova določila glede kreditnih združenj.

Posebno tvegano pa je unificirati združništvo v sedanjih kaotičnih gospodarskih časih. Ali ni bolj pametno počakati, kako se bodo razmere razvijale in na podlagi novih razmer določiti tudi nove norme za združenja?

Sicer pa bi morali že zaradi svojih starih izkušenj biti pri unifikacijah malo bolj pazljivi in previdni. Saj smo doživeli že celo ploho takšnih zakonov, zato pa še večjo ploho novel in izprememb, da je na vse zadnje iz vse unifikacije na marsikaterem področju nastala večja zmeda, kakor pa je bila pred unifikacijo. Posebno v gospodarskih vprašanjih se ni unifikacija skoraj nikdar izkazala, ker skoraj ni mogoče zajeti vseh različnosti, ki vladajo v gospodarsko popolnoma različnih banovinah, z enim samim zakonom. Znova moramo poudariti, da bi smeli zlasti glede gospodarskih zadev imeti le okvirne zakone, ki bi jih izpopolnjevali posebni banovinski zakoni. Za združenja velja to pravilo še v posebni meri.

Zato ne unificirati zaradi unificiranja samega, temveč unificirati samo iz razloga in le takrat, kadar se z unifikacijo doseže resničen in očitni napredok, če so tudi ustvarjeni že vsi pogoji za izvedbo unifikacije. Glede unificiranja našega združništva še nismo tako daleč in številni ugovori, ki prihajajo proti novemu združnemu zakonu iz vrst združnikov samih, dokazujejo, da je boljše, če s to unifikacijo še malo počakamo. Načelnica ni dobra, pravi naš pregovor, pri izdaji zakonov pa že celo ne.

mu je odbilo in koliko znaša čisto izplačilo. Večinoma porabljajo podjetja papirnate vrečice, na katerih je že vse potrebno tiškano in se s svinčnikom ali s črnilom primerno izpolni ali zapiše. Znesek se vloži v vrečico, ta zapre in ob izplačevanju izroči delavcu.

Voditi se mora mezdna knjiga, v kateri mora biti razvidno za vsakega delavca, za kateri čas se mu izplača mezda, koliko časa je delal, koliko je zaslužil, koliko se mu je odbilo in koliko je bilo čisto izplačilo.

Vsako boljše organizirano podjetje ima takozvano matično knjigo, to je knjiga, v kateri je za vsakega delavca določena stran, kjer se zapišejo vsi osebni podatki delavca, kakor tudi glede njegovega družinskega razmerja, ime žene, otrok, število in starost teh itd., kar vse služi v presoj kakovosti delavca.

Tu podajam obrazec natiska na taki vrečici.

Firma .....
Lista št. .... od ..... do .....
Štev. .... Ime .....
..... del. ur à Din ..... Din ..... p .....
..... nadur à Din ..... Din ..... p .....
..... akord à Din ..... Din ..... p .....
..... à Din ..... Din ..... p .....
..... Skupaj Din ..... p .....
Odbitki:
Boln. blag. za mes. .... Din ..... p .....
Blago ..... Din ..... p .....
Predujem ..... Din ..... p .....
Davek ..... Din ..... p .....
..... Din ..... p .....
Odbitki skupaj Din ..... p .....
Čisto izplačilo: Din ..... p .....

Prešteti takoj!

Vsak mora osebno prevzeti denar. Morebitni primanjkljaj ali pomoto takoj ob prejemu javiti. Poznejša pritožba se ne upošteva.

Srečno Novo leto želi trdka

IVAN KREGAR

izdelovanje vseh kovinskih predmetov in kromiranje

LIUBLJANA, Zrinjskega cesta 3

Ugoden razvoj ameriškega gospodarstva v l. 1935.

Ameriški gospodarski listi že objavljajo pregled o razvoju ameriškega gospodarstva v l. 1935. Ti pregledi kažejo, da je ameriška proizvodnja v l. 1935. prav lepo napredovala. Proizvodnja surovega železa, ki je znašala v l. 1932. le 9 milijonov ton, je v l. 1934. narasla na 16, lani pa na 21 milijonov ton. Surovega jekla so proizvele v l. 1934. tvornice 25, l. 1935. pa 33 milijonov ton. Silen razvoj je doživela tudi avtomobilska industrija. V l. 1932. je proizvela 1'4 milijona voz, l. 1934. 2'8 in lani že 4 milijone voz. Potrošnja kavčuka se je dvignila od 456.000 ton v l. 1934. na 490.000 ton v l. 1935. Proizvodnja petroleja je rastla takole: l. 1932. 815 milijonov sodov, l. 1934. 964 in l. 1935. 1.020 milijonov sodov. Proizvodnja umetne svile je narasla od 61 v l. 1932. na 95 milijonov kg in dosegla s tem rekordno višino. Proizvodnja čevljev (usnjenih) je narasla od 313 milijonov parov v l. 1932. na 367 milijonov parov v l. 1935. Tudi železniški in telefonski promet sta se povečala in znatno je narasla tudi potrošnja električnega toka. Močno se je dvignil tudi konzum piva, in sicer od 41 na 50 milijonov sodov (po 120 litrov). Tudi farmerjem se godi nekaj boljše. Dočim so znašali njih dohodki v l. 1932. 4'3 milijarde, so se dvignili v l. 1933. na 5, naslednje leto na 6 in v lanskem letu na 6'1 milijarde dolarjev. Zelo pa so se zboljšale tudi razmere na kapitalnem trgu. Stalno pa se dviga tudi tečaj delnic ter je znašala celotna vrednost vseh na borzo pripisanih delniških papirjev koncem l. 1932. 23 milijard, koncem l. 1935. pa 45 milijard dolarjev.

Prve sovjetske zlate pošiljke v Ameriko

Prvič po letu 1928 je poslala sovjetska vlada zlato v Združene države Sev. Amerike. V novembru je prišlo v Ameriko zlato za 759.000 dolarjev, ta mesec pa sta dospeli dve pošiljki po 164.000 dolarjev. Izvoz ruskega zlata v Nemčijo pa je nasprotno silno nazadovalo. Še leta 1934 je uvozila Nemčija iz Rusije zlata za 200 milijonov mark. V prvih desetih mesecih letošnjega leta je padel uvoz na 15 milijonov mark. Uvoz zlatega pepela ter zlatih odpadkov v Nemčijo je znašal v letu 1934 še 12 milijonov mark, letos pa je padel na poldrugi milijon.

Nove knjige

Kaye-Smith: Konec Alardov. Založila in izdala Jugoslovanska knjigarna. Cena knjige kart. Din 68—, vez. Din 80—.

Roman »Konec Alardov«, ki ga je napisala angleška pisateljica Kaye-Smith, je zgodovina stare angleške fevdalne družine, ki pride pod kolesa modernega gospodarstva in ki neusmiljeno propade, ker ne razume duha nove dobe. Cena agrarnih proizvodov pada in zemlja ne more dati onih dohodkov, ki jih potrebuje stara plemiška rodbina, da živi stanu primerno. — Zlasti po vojni, ko je pritiskala po vsem svetu agrarna kriza, je postal položaj plemiških veleposestnikov nemogoč. Dokler še živi stari plemič sir John Alard, ki z močno roko doseže, da vsi otroci žrtvujejo svojo osebno srečo koristim rodbine, more stara fevdalna rodbina še nekako kljubovati duhu časa. Toda kmalu se izkaže, da so vse žrtve otrok odveč in da je tudi sin Peter zaman žrtvoval svojo lepo ljubezen do Stelle in se poročil z bogato Židinjco, da olajša veleposestvom od bremena hipotek. V rodbino samo prodre novj duh, katerega nosilca sta najmlajši in simpatični sin Gervazij ter njegova najmlajša sestra, in stare tradicije se zrušijo.

To je na kratko vsebina zanimivo pisane romana o koncu rodbine Alardov. Roman ima krasna mesta, gre pa mestoma tudi preveč v podrobnosti, vendar pa je dejanje vseskozi napeto in zlasti odlična karakterizacija oseb. Upamo, da bo tudi slovenski prevod našel pri svojih bralcih isto odobravanje, kakor ga je našel original pri angleških bralcih. Knjigo toplo priporočamo.

Tri nove knjige Akademsk^e založbe

Akademski založba, ki si je pridobila z izdajanjem epohalnega dela »Monumenta artis Slovenice«^e trajne zasluge za slovensko književnost, je izdala te dni tri nove knjige, ki delajo čast založnici.

V prvi vrsti je treba omeniti

Trubarjev katekizem.

Od znamenitega Trubarjevega katekizma je ohranjen samo še en izvod, ki se nahaja v Narodni biblioteki na Dunaju. (Zakaj nismo zahtevali in dosegli, da bi nam bil ta izvod vrnjen na podlagi mirovne pogodbe, ne razumemo. Pa to mimogrede! Op. ured.) Vsaka stran tega katekizma je bila posebej fotografirana, nato kliširana in odtisnjena, da je sedaj izdani katekizem do pičice enak originalu. Za bibliofile je zato Trubarjev katekizem Akademsk^e založbe darilo, ki ga pač ne morejo dovolj prehladiti. Mirno pa moremo tudi dostaviti, da smemo biti Slovenci kar ponosni, če si moremo kljub svoji maloštevilnosti, kljub razkosanosti na tri države in kljub sedanji krizi dovoliti takšno izdajo knjige, kakor je Trubarjev katekizem Akademsk^e založbe. Že samo zaradi tega bi moral kupiti ta katekizem vsak količkaj dobro situiran Slovenec. Z ozirom na ogromne stroške treba priznati, da je 260 strani debela knjiga zelo poceni, saj velja le 120 Din, v najboljši ročni vezavi pa Din 180—.

Zelo toplo priporočamo to knjigo!

Za ljubitelje moderne lirike pa je izdala Akademski založba

»Novembrske pesmi«^e Mirana Jarca.

Odlite pesnika Mirana Jarca so znane, saj je njegova prva pesniška knjiga »Človek in noč«^e že davno razprodana. Nova zbirka bo zbog svoje zrelosti in lepote dosegla prav gotovo isti uspeh.

Tretja knjiga »Akademsk^e založbe«^e je deci namenjena

Kapelica K. Široka.

V krasni opremi pripoveduje Širok deci v lepih verzih razne legende o Jezusu in Mariji. Je to knjiga, ki dviga otroška srca kvišku, zato pa je tudi nad vse primerno darilo za otroke.

Brez vsake subvencije je Akademski založba in vendar zalaga marljivo samo knjige z visoko kulturno vrednostjo. Slovenci podpirajte zato Akademski založbo!

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Vsem Slamičevim gostom želi srečno, veselo novo leto 1936

Restavracija in velemesarija

Franc Slamič

Ljubljana, Gosposvetska cesta

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

1346 — Visarding: prvovrstne bukove doge za izdelavo sodov za surovo maslo, ki morajo biti popolnoma svetle in cilindrično žagane, les za rezanje za bukove sodčke;

1347 — Hamburg: hrastova debela za furnirje;

1348 — Aleksandrija: neparjena in parjena bukovina, hrastovina in orehovina;

1349 — Tel-Aviv: lesena kuhinjska posoda, lesena kopita za čevlje in klobuke, palice;

1350 — Tel-Aviv: razen žagan les, furnir, zaklopne plošče;

1351 — London: žagan bukov in hrastov les, deske iz tega lesa;

1352 — Liepaja (Latvija): hrastov furnir.

Deželni pridelki:

1353 — Hamburg: ponuja se zastopnik za zdravilne rastline, zlasti za lipovo cvetje in beladono;

1354 — Podmokly (Češkoslovaška): listi od magnolije;

1355 — Hamburg: rženi rožiček;

1356 — Berlin: semena, fižol, krma;

1357 — Frankfurt: seme detelje, pašniška trava, kuruza za seme;

1358 — Newyork: suhi rezanci sladkorne repe.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

1359 — Basel: salame;

1360 — Dunaj: svinjska koža za izvoz v Združene države Sev. Amerike;

1361 — Chicago: kačkavalj, konzerve sardin in druge ribje konzerve;

1362 — Budapešta: ribje olje;

1363 — Valletta (Malta): ovčji sir (malo slan).

Proizvodi sadjarstva:

1364 — Berlin: malinov sok in sok česenj;

1365 — München: letošnje dalmatinsko vino;

1366 — Budapešta: orehi;

1367 — Waldenburg: sok malin in česenj.

Industrijski proizvodi:

1368 — Tel-Aviv: keramični izdelki, kemikalije za industrijo, glinasta posoda;

1369 — Amsterdam: male ročne krtačke v reklamne namene;

1370 — Ludwigshafen: vijaki za cevi iz litega železa.

Rudarski proizvodi:

1371 — Dunaj: navaden in pečen magnezit;

1372 — Brno: oniks.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratniški dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Dobave-licitacije

Za nabavo zdravil obči državni bolnišnici v Ljubljani za čas od 11. januarja do 31. marca se razpisuje III. ofertna licitacija, ki bo dne 11. januarja ob 11. v pisarni upravnika obče drž. bolnice v Ljubljani.

Za prevzem gradbenih del za poslopje carinskega oddelka v Kalcah (odobreni proračun 99.936,28 Din), razpisuje banska uprava I. javno pismeno pogodbeno licitacijo, ki bo 18. januarja ob 11. v sobi 34 tehničnega oddelka, Gajeva ulica, v Ljubljani.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 9. januarja ponudbe o dobavi dinamo-žice, platnenih cevi, usnja, železnih vijakov, pocinkane železne pločevine, bergmanovih cevi, bakrene žice, električnih žarnic in sadre.

Minerska komanda Kumber sprejema do 15. januarja ponudbe o dobavi jeklenih pocinkanih vrvi.

Direkcija drž. železnic Subotica sprejema do 11. januarja ponudbe za dobavo rezanega lesa.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 12. januarja ponudbe o dobavi raznih železnih vijakov; do 14. januarja o dobavi 4.500 kg govejega loja; do 17. jan.

nuarja o dobavi raznih vojnih zastav in do 19. januarja o dobavi stroja za kidanje in mikrometra.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 16. januarja ponudbe o dobavi električnega motorja za 500 voltov in do dne 23. januarja o dobavi kompletne centrifugalne črpalke.

Pri ekonomskem odelenju gen. direkcije drž. železnic v Beogradu bo dne 14. januarja ofertna licitacija za dobavo avtomatskih mazalic sistema Friedmann in delov za te mazalice.

V Upravi I. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu bo 15. januarja pismena ofertna licitacija za dobavo 70 m³ jesenovih desk.

Pri Direkciji drž. rudarskih preduzeća v Sarajevu bo dne 17. januarja ofertna licitacija za nabavo 2 kablov za direkcijo drž. rudnika v Zenitu.

Pri Komandi mornarice v Zemunu bo dne 20. januarja ofertna licitacija za nabavo motornih delov za barkase.

Pri Direkciji šuma Brodske imovne općine v Vinkovcih se prodajo dne 11. januarja hrastova, jesenova in brestova debela.

Pri Direkciji šuma v Vinkovcih bo dne 22. januarja ofertna licitacija za nabavo železniškega materiala kakor vijakov, spojnice, tračnice itd.

Pri tehničnem odelenju kr. banske uprave Vrbarke banovine v Banja Luki bo dne 1. februarja ofertna licitacija za zgradbo mostu.

Pri Direkciji drž. železnic v Ljubljani bo dne 3. februarja pismeni natečaj za oddajo kolodvorske restavracije na postaji Celje v triletni zakup.

Nabava 5000 kg bencina. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje 5000 kg mešanega bencina s pismeno licitacijo na dan 30. januarja 1936. Pogoji po 10 Din v pisarni direkcije, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstr., soba št. 41.

Jz trgovinskega registra

Milarna in svečarna d. d. v Ljubljani. — Izpremenila so se družbena pravila v §§ 1., 2., 3., 5., 6., 7., 15. in 27. Kot avtenlično besedilo pravil velja odslej besedilo v srbohrvatskem jeziku. Družba se glasi v bodoče »Saponia, dioničarsko društvo v Osijeku«.

»Proja«^e velepražarna kave in tovarna hranil v Ljubljani. Izbrisane se poslovodja Valentin Vrhunec.

Izbrisale so se nastopne tvrdke:

Jakob Hlavka, Ljubljana — zaradi opušta obrata.

Martina Schramm, trgovina s čevlji in klobuki v Mariboru — zaradi prestanka obrta.

Henrik Saboty, trgovina z manufakturo in konfekcijo na debelo v Mariboru — zbog prestanka obrta.

A. Fürst in sin v Murski Soboti, trgovina z mešanim blagom — zbog končane likvidacije.

Avtomatska telefonska centrala za Blejski kot

Poštni minister Kaludjerčić je podal novinarjem zanimivo izjavo o novi gorenski telefonski avtomatski centrali, s katero bodo zvezani kraji Bled, Bohinjska Bistrica, Jesenice, Lesce in Radovljica. Nabava te centrale je bila zelo cenena in mesto proračunanih 1,6 milijona je veljala le 578.000 Din. Nakup velikega poslopja za pošto na Bledu ter stroški za nove napeljave po bodo znašali 2.250.000 Din. Vsa dela bo dokončana do 1. maja 1936. Avtomatska telefonska centrala na Bledu bo prva skupinska avtomatska telefonska centrala v državi. Vsak naročnik ene novih central bo mogel brez posredovanja telefonistke poklicati ne le naročnika iz drugega drugega kraja, temveč tudi iz vsakega drugega kraja v tej skupinski telefonski centrali. Števci bodo avtomatsko beležili število in dolgot pogovorov z drugimi kraji skupinske centrale ter se bo na podlagi teh števec odmerjala telefonska pristojbina. Pogovor z naročniki v istem kraju števec ne bodo beležili.

Glede rešitve naših radijskih postaj je izjavil minister, da se to vprašanje šele proučuje in da so vse nasprotne vesti časopisov napačne. Na vsak način pa se bo sprejela samo takšna rešitev, ki bo ustrezala tako interesom države ko radijskim naročnikom in postajam.

Nemčija odklanja avtarkijo

Dr. Schaecht je imel te dni predavanje v Münchenu o Nemčiji in svetovnem gospodarstvu. V svojem predavanju je ostro nastopil proti avtarkiji, ki jo Nemčija odklanja. Nemčija uvideva, da je vse svetovno gospodarstvo med seboj ožko povezano. Avtarkija bi pomenila za Nemčijo revščino. K tej izjavi guvernerja Reichsbanke pripominjajo listi, da je v vzročni zvezi s težkim stanjem nemškega gospodarstva. Oficialno je morala Nemčija že priznati, da nemška trgovina stalno pada. Tako je padla potrošnja tekstilnega blaga za 17 odst. živl pa za 11 odst. To nazadovanje potrošnje je posledica nemškega oboroževanja, ker so za Nemčijo po izjavi Göringa kovine važnejše ko pa sirovo maslo.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 24. decembra objavlja: Ukaz o ustanovitvi poslaništva v Santiagu — Izpremembe in dopolnitve uredbe o kartelih — Razpis o električnih žarnicah — Naredbo o oddajanju, posesti in nošenju vojaško državnega orožja in kontroliranja pravilnosti ter voditvi razvidnosti — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Srečno in veselo novo leto 1936

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

RADO PREGRAD

industrija umetnih cvetic
Podčetrtek, Dravska banovina

